

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.274/2012/3. szám

A Szegedi Ítéltábla dr. Bognár Viktor ügyvéd által képviselt felperesnek, - **(jogtanácsos neve)** jogtanácsos által képviselt (.....) **RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG** alperes ellen államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perében a Kecskeméti Törvényszék 2012. március 31. napján 10.a.P.22.534/2010/45. sorszámon hozott közbenső ítéletével szemben a felperes 47. sorszámú, valamint az alperes 48. sorszámú fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

K Ö Z B E N S Ő Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét **helybenhagyja.**

A felperes fellebbezési eljárási költségét 12.700,-(Tizenkettőezer-hétszáz) Ft-ban, míg az alperesét 5.000,-(Ötezer) Ft-ban állapítja meg.

A közbenső ítélettel szemben fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

(elkövetés napja). napjára virradó éjszaka alatt a felperes **(település 1. neve, ingatlan címe)** szám alatti tanyájából ismeretlen elkövetők elloptak 1 db 5,5 q-ás fekete-tarka bikát és 2 db szamarat a nyitott és bekerítetlen karámból, 5 db kecskét és 20 db juhot a csukott ajtajú, de be nem zárt 5 x 7 m²-es hodályból. A karám és a hodály a felperes lakóhelyüül szolgáló tanyaépülettől kb. 200 méterre, elkerítetlen udvarrészen áll, tőlük kb. 15-20 méterre egy kisebb lakóépületben a felperes szálláshelyet biztosított **(személy 1. neve)** és feleségének 2009. szeptemberétől, akik az elkövetés éjszakáján is ott tartózkodtak.

A felperes **(elkövetés napja)**-én reggel észlelte az eltulajdonítást, azt követően azonnal értesítette a **(település 2. neve)**-i Rendőrőrsöt, ahol 03030/503725/2009. bü. számon indult eljárás, melynek keretében a felperest tanúként kihallgatták. Az állatok együttes értékét 700.000,-Ft-ban jelölte meg. Ezen a napon 10:45-kor **(örrmester neve)** rendőrörrmester és **(körzeti megbízott neve)** körzeti megbízott a helyszíni szemle során azt állapította meg, hogy „értékelhető nyom nem látható, a tanúkutatás, adatgyűjtés

eredményre nem vezetett". A felperes a helyszíni szemle során jelezte, kit tekint a feltételezett elkövetőnek, mivel 4 évvel korábban már elszenvedett ugyanezen a helyszínen és ugyanilyen módon elkövetett állatlopást, ami felderítésre is került. A helyszíni szemle során eljáró rendőr fényképfelvételeket készített, majd **(dátum 1.)**án **(személy 1. neve és családja)-át, (dátum 2.)**án adatgyűjtés során **(személy 2. neve)-t** meghallgatta. Majd 2009. november 6-án cellainformációk közlésére kereste meg a telefonszolgáltatókat.

A felperes panasszal élt a **(település 3. neve)** Városi Ügyészséghez. Az ügyészség a panaszt a 2009. november 23. napján kelt B.1133/2009/1. szám alatt megalapozottnak találta, és felhívta alperes figyelmét a mulasztás pótlására és haladéktalan intézkedésre. Megállapította, hogy a rendőri munka felületes, késedelmes és szakszerűtlen. Az ügy áttételre került a **(település 3. neve)** Rendőrkapitányságra. A nyomrögzítésre lehetőség ekkor már nem volt, a felperes által megjelölt személynél megjelentek, de az állatok felkutatása eredményre nem vezetett. Az újabb sikertelen nyomozati cselekmények után a rendőrkapitányság 2010. február 12-én az 1070/2009. bü. szám alatt folyó nyomozást felfüggesztette. A **(település 3. neve)** Városi Ügyészség a 2010. március 11. napján kelt B.1133/2009/5. számú határozatával a nyomozó hatóság eljárást felfüggesztő határozat elleni panaszt elutasította.

A felperes 2010. július 30. napján benyújtott panaszát az Országos Rendőr-főkapitányság is kivizsgálta és a 105/982/2010. számú válaszlevelében megerősítette, hogy a **(település 2. neve)-i** Rendőrőrs több szakmai mulasztást is elkövetett az eljárás során, melyet az alperes az eltelt idő miatt nem tudott megfelelően orvosolni.

A felperes keresetében 1.500.000,-Ft tőke és annak 2009. október 23. napjától járó késedelmi kamatai, valamint a perköltség megfizetésére kérte kötelezni alperest a Ptk. 349. §-a alapján. Hivatkozott arra, amennyiben **(örrmester neve)** rendőrörmmester a szakmai szabályokat betartva ún. forró nyomon folytatta volna le az eljárást, lehetőség lett volna az eltulajdonított állatok megtalálására, figyelemmel a közismert tényre, hogy az ellopt állatokat az elkövetést követően rögtön vágóhídon értékesítik. Az alperes ezzel megsértette a Be. 177. §-ában és a 119. § (3) bekezdésében foglaltakat és az elmulasztásával megvalósította a joggyakorlatban a kárfelelősség feltételéül szabott kirívón súlyos minősítés követelményét.

Az alperes a kérte a kereset elutasítását a felperes perköltség való marasztalását. Ellenkérelmében előadta, hogy a kártérítés feltételei nem állnak fenn, mert az alperes magatartása tekintetében jogellenesség és szakszerűtlen intézkedés nem történt. Hiányzik az ok-okozati összefüggés, nem jelenthető ki, hogy a rendőri intézkedés esetén az alperesnek a kára nem következett volna be. Felperesi előadás pusztán a feltételezésen alapul, a kár nem rendőri intézkedések vagy azok hiánya miatt következett be. Az alperes pótolta az elmulasztott hiányzó nyomozati cselekményeket, azonban az eltelt idő miatt a nyomozás eredménnyel nem járhatott. Felperes keresete ezért is megalapozatlan, mert azon bűncselekmények esetében ahol nem volt szakszerűtlenség megállapítható alperesi oldalon, a kár megtérülési aránya mindösszesen 6,46 % a sértettek tekintetében 2009. évben a statisztikai adatok szerint. Alperes hivatkozott arra is, hogy a felperes nem tett eleget

Pf.III.20.274/2012/3. szám

kármegelőzési kötelezettségének, amikor nem gondoskodott megfelelően az állatok őrzéséről, illetve nem járt el kellő körültekintéssel sem, amíg a tanyájába ismeretlen személyeket fogadott be.

Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy a felperessel szemben az alperes kártérítési felelőssége a felperes állatainak **(elkövetés napja)**-re virradóra ismeretlen személyek általi eltulajdonításából eredő kár tekintetében 50 %-ban fennáll. Az ítélet indokolása szerint alkalmazandó a Ptk. 339. § (1), valamint 349. § (1) bekezdése. Az általános kártérítési felelősség négy szükségképpen eleme a kár, a károkozó jogellenes magatartása, a kettő közötti okozati összefüggés, a károkozó részéről megvalósított magatartás vonatkozásában a felróhatóság. A felelősség megállapítása során elsőként azt kell vizsgálni, hogy az államigazgatási szervnek a közhatalom gyakorlása során kifejtett szervező-intézkedő tevékenysége, illetőleg ennek elmulasztása törvénysértő volt-e. A jelen perben hiányolt intézkedés elmaradását az alperes munkavégzését ellenőrző ügyészség állapította meg és rendelte el a nyomozás kiegészítését, azonban az eltelt idő miatt a nyomozást sikeresen befejezni nem lehetett. A jogszabálysértés megvalósításán túl a vizsgálandó kérdés az volt, hogy az alperes a nyomozás kezdetekor, az első helyszíni szemle alkalmával az adott helyzetben általában elvárható módon járt-e el, amikor a felperes kifejezett kérése ellenére a nyomokat nem rögzítette és a felperes által gyanúsítottként megnevezett személy irányában a forrányomozást nem kezdte meg. A nyomozati iratok szerint 2010. február 12. napján foganatosította a nyomozati cselekményt - eredménytelenül - a megnevezett személy házában. Az alperes, mint nyomozó hatóság alapvető feladatát mulasztotta el ezzel, mely mulasztása az időmúlással nem volt pótolható. Ekként megállapítható, hogy az eljáró akkor kezdőnek számító nyomozó részéről meghozott döntés a helyszíni szemlét követően kirívóan okszerűtlen volt. Bár a károsodást kiváltó cselekményt nem az alperes követte el, nem állapítható bizonyosan, hogy az alperesi mulasztás hiányában a felperes kára megtérült volna, ennek a kérdésnek a megválaszolása azonban csak és kizárólag az alperes kirívóan jogellenes magatartása miatt maradt el, így a felperesi károsodás (meg nem térülése) és az alperesi jogellenes magatartás között ok-okozati kapcsolat áll fenn.

Megállapította, hogy a Ptk. 340. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a károsultnak a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Ha ennek felróhatóan nem tesz eleget e kötelezettségének, magatartásának következményeit maga viseli. Ennek megfelelően nem terheli kártérítési felelősség a károkozót a kárnak azért a részéért, amely abból származott, hogy a károsult nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható (Kúria PK 37. számú állásfoglalás). A rendelkezésre álló adatok alapján megállapította az elsőfokú bíróság, hogy elkerítetlen tanyaudvarban, ajtó nélküli karám, illetve ajtóval felszerelt hodály szolgálta az állatok éjszakai pihenőjét. A felperes a perben meghallgatott tárgyaláson állította, hogy az ajtó lakattal volt lezárva, a **(település 2. neve)-i Rendőrőrsön (elkövetés napja)**. napján 8 óra 53

perckor előadott tanúvallomása szerint a csukott ajtajú, de nem bezárt hodályból tűnt el a 20 birka. A felperes hivatkozott arra, hogy az állatok őrzése érdekében biztosított lakóhelyet a kis épületben **(személy 1. neve)** és feleségének, akik 12 éve budapesti hajléktalanok voltak, a felperes elmondása szerint őket korábban nem ismerte, továbbá a bikától féltek is. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint mindezek miatt a felperes az őrzési kötelezettségének nem megfelelő módon tett eleget, az őrzéssel megbízott személyek kiválasztásánál nem járt el kellő körültekintéssel, miáltal maga is közrehatott a kár bekövetkeztében, a közrehatás mértékét mérlegelve az eset körülményeit 50 %-ban látta megállapíthatónak.

A közbenső ítélettel szemben mindkét fél fellebbezést nyújtott be.

A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú közbenső ítélet megváltoztatását, az alperes teljes kártérítési felelősségének megállapítását. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal azt, hogy a kár bekövetkezte után, annak súlyosbodása ellen a károsult mindent meg tett, ami az adott helyzetben általában elvárható, míg az alperes nem. A károsulttól elvárható magatartás elmulasztása nemcsak a kármegelőzés elhanyagolásában nyilvánulhat meg, hanem a károkozás során tanúsított esetleges felróható magatartásában és a kárenyhítési kötelezettség elmulasztásában is. Ez utóbbi kötelezettségének a felperes nem vitatottan eleget tett. Az elsőfokú bíróságnak nagyobb súllyal kellett volna figyelembe vennie, hogy az alperestől nagyobb mértékben lehet elvárni, hogy felismerje a kár bekövetkeztének lehetőségét, figyelemmel arra, hogy az alperes közfeladatot lát el, bűnüldözési tevékenységet folytat. A felperes úgy ítélte meg, hogy a csukott ajtajú hodály megfelelő biztonságot nyújthat az állatoknak, a helyi szokásoknak ez megfelelt, figyelembe véve továbbá az országos tűzvédelmi szabályzatról 28/2011. (X. 6.) BM rendelet 291. §-ának e) pontját is, mely alapján az építményeket úgy kell kialakítani, hogy a bent tartózkodó állatokat el lehessen távolítani. Ezen előírás szerint nem is lehet a hodályokat kulccsal, lakattal zárt állapotban tartani. Előadta, hogy a területen kutyákat tartott és mozgásérzékelő lámpák is voltak, amelyet az elkövetés előtt ismeretlenek tönkretettek.

Az alperes fellebbezésében kérte a közbenső ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását. Önmagában az a tény, hogy forrónyomozás nem volt, az alperes álláspontja szerint nem jogellenes, hiszen a jogszabály a forrónyom rögzítését nem írja elő. Azzal, hogy a rendőrség e módszert nem alkalmazta, nem sértett jogszabályt. Sem jogszabály, sem belső utasítás nem írja elő ennek a módszernek az általános alkalmazását, mert a helyszínen lévő rendőrnek és parancsnokának fel kell mérnie a rendelkezésre álló erőket, eszközöket. Az a tény, hogy **(gyanúsított neve)** korábban már követett el bűncselekményt felperes sérelmére, még nem alapozza meg a gyanút, és nem elegendő ahhoz, hogy a nevezettnél házkutatásra kerüljön sor a Be. 159. § (2) bekezdésében foglaltak alapján. Az elsőfokú bíróság az ítéletben tényként kezeli, hogy a **(gyanúsított neve)** volt az elkövető, nem veszi figyelembe, hogy a nyomozás ezen szakaszában pusztán az a feltételezés, hogy korábban nevezett már követett el bűncselekményt a felperes sérelmére, nem alapozza meg a házkutatás szükségességét. Ehhez a nyomozás

során (későbbi szakasz) beszerzett több bizonyítékra volt szükség. Az alperes álláspontja szerint a kárt nem a rendőrség okozta, eredményes nyomozás esetén sem biztos, hogy a felperes kára vagy annak egy része megtérült volna. Nem értett egyet azzal a megállapítással, hogy a kár megtérülése csak az alperes magatartása miatt nem következett be. A rendőrség a tettes felderítése érdekében mindent megtett, melyet a **(település 3. neve)** Városi Ügyészség B.11/2009/5. számú, 2011. március 11-én kelt határozatában is megfogalmazott. Önmagában az, hogy a nyomozás kezdeti szakaszában a nyomozó szakszerűtlenül járt el, nem alapozza meg azt, hogy kirívóan jogellenes magatartás lett volna az alperes részéről. Álláspontja szerint a felperes megelőzhetette volna a kárt megfelelő védelmi berendezéssel, másrészt megfelelő őrzés biztosításával, továbbá a kármegtérülést biztosította volna biztosítás megkötésével. Továbbra is hivatkozott arra, hogy a lopásértékhez viszonyított kár megtérülési arány %-a 6,46 %. Álláspontja szerint megállapítható, hogy a jelzett szakmai hiányosságokon kívül a nyomozó hatóság részéről törvénysértő intézkedés nem történt, tehát a jogellenes magatartás, mind a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítéséhez szükséges egyik feltétel, hiányzik. A kialakult bírói gyakorlat szerint az államigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősséget csak nyilvánvalóan és kirívó jogsértés esetén lehet megállapítani (EBH 2001/526.).

A felek fellebbezése **nem alapos.**

A felperes kereseti kérelmét államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére terjesztette elő.

A Kúria PK 42. számú állásfoglalásának iránymutatása szerint, a Ptk. 349. §-ának alkalmazása szempontjából államigazgatási jogkörben okozott kárnak csak az államigazgatási jellegű, tehát közhatalom gyakorlása során kifejtett szervező-intézkedő tevékenységgel, illetőleg mulasztásával okozott kárt lehet tekinteni.

Azt, hogy az államigazgatási tevékenység képezi-e a kereset jogalapját, mindig a konkrét tevékenység és nem az eljáró szerv minősége dönti el (BDT 2011/11/202.).

Jelen esetben az alperes közhatalom gyakorlása körében járt el a nyomozati eljárás lefolytatásakor, ezért a Ptk 339. , és 349. §-a alkalmazandó.

Az államigazgatási jogkörben okozott kár megállapításánál, ahogy erre az elsőfokú bíróság is rámutatott, az általános kártérítési felelősség négy szükségképpen eleméből a kár bekövetkeztét, a károkozó jogellenes magatartását és a kettő közötti okozati összefüggést a felperesnek, míg a károkozó részéről megvalósított magatartás vonatkozásában a felróhatóság hiányát az alperesnek kellett bizonyítani. A Ptk. 349. § (1) bekezdés szerint vizsgálni kell azt is, hogy a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

Jelen esetben a felperes a nyomozati cselekmények nem határidőben történő elvégzését jelölte meg, mint jogellenes magatartást.

A büntető eljárásról szóló 1988. évi XIX. törvény (Be.) 177. §-a szerint, az ügyészség és a nyomozó hatóság az olyan kényszerintézkedéseket, amelyeknek elrendelésére egyébként jogosult (126. §, 149. §, 150. §, 151. §, 158/A. §) halasztást nem tűrő esetben nyomban elvégezheti és bizonyítási cselekmények (119. §, 121. §, 122. §) elvégzését rendelheti el (halaszthatatlan nyomozási cselekmény).

A Be. 119. § (3) bekezdése szerint, a szemle alakalmával a bizonyítás során jelentős körülményeket rögzíteni kell. A szemlén fel kell kutatni, és össze kell gyűjteni a tárgyi bizonyítási eszközöket, és gondoskodni kell azok megfelelő módon való megőrzéséről.

A Be. 149. § (2) bekezdése szerint házkutatásnak akkor van helye, ha megalapozottan feltételezhető, hogy a bűncselekmény elkövetőjének kézre kerítésére, a bűncselekmény nyomainak felderítése, bizonyítási eszköz, elkobozható vagy vagyoneklobzás alá eső dolog megtalálására vezet.

A hivatkozott Be. 177. §-ban foglaltak szerint a nyomozás során minden olyan intézkedést haladéktalanul meg kell tenni, amely utóbb már nem végezhető el, illetőleg nem foganatosítható. A Be. 177. §-a megadja azokat a nyomozási cselekményeknek a felsorolását, amelyek halaszthatatlanul elvégezhetők, és ezzel kapcsolatban azok elrendeléséről előzetesen határozatot sem kell hozni. Ezen kényszerintézkedések, mint az őrizetbevétel elmaradása, elfogott személy motozásának későbbi időpontra halasztása, a nála vagy a házkutatás során fellelt bizonyítékok lefoglalásának elmaradása utóbb már nem pótolhatóan a bizonyítékok megsemmisülését, a bizonyítás ellehetetlenülését eredményezik. Ezekhez hasonlóan a szemle, a bizonyítási kísérlet, a felismerés, a bemutatás elvégzése szintén gyakran nem tűr halasztást, a helyszín körülményei megváltozhatnak, ezek utóbb már nem ismételhetőek meg, vagy azok elvégzése okafogyottá válhat.

A nyomozó hatóság kárfelelősségének vizsgálatánál indokolt figyelembe venni a nyomozás törvényességi felügyeletét ellátó ügyészség döntését is (Legfelsőbb Bíróság (Kúria) BH 2002/143. számú eseti döntés), mely megállapította, hogy jelen nyomozás során a rendőri munka felületes, késedelmes, szakszerűtlen volt. Az Országos Rendőrkapitányság is megállapította, hogy az eljáró rendőrőrs sok szakmai mulasztást követett el. Így okszerűen következtetett arra az elsőfokú bíróság, hogy az alperes részéről a jogszabálysértés a nyomozati cselekmények elmulasztása során megvalósult, azaz nem rögzítette a nyomokat és a felperes által gyanúsított személy irányában nyomozati cselekmények lefolytatásáról nem intézkedett.

Az alperes helyes hivatkozása szerint a közigazgatási szerv felelősségét csak kirívóan súlyos kötelezettségszegés esetében lehet megállapítani (BDT 2008/1817., BDT 2004/1028., BH 2009/325., EBH 2001/526.). Jelen esetben az elmulasztott intézkedés miatt a felperes panasszal élt, de a panasz alapján lefolytatott eljárásban a nyomozati cselekmények utóbb eredményesen nem voltak pótolhatók, amit alátámaszt az a tény is, hogy a nyomozati eljárás eredményre nem vezetett.

Ezzel a mulasztással az alperes megfosztotta a felperest attól, hogy a közvetlen károkozóval szemben kártérítési igényt érvényesítsen, mely kirívóan súlyos kötelezettségszegéssel az alperes a felperesnek kárt okozott.

Pf.III.20.274/2012/3. szám

Ez a mulasztás egyben megfosztja az alperest annak bizonyítási lehetőségétől, hogy a felperes által feltételezett elkövetőként megnevezett személyekkel szembeni intézkedések határidőben történő megtétele esetén sem lett volna sikeres a nyomozás, illetőleg, ha sikeresen zárult volna a nyomozás, a felperes kára az esetben sem, vagy csak részben térült volna meg.

Nem állapítható meg tehát, hogy az alperes a nyomozati eljárás során úgy járt el, ahogy elvárható.

A fentiek alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes kártérítési felelőssége fennáll.

A felperes fellebbezésében vitatta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a felperes károkozásban való közrehatása miatt, az alperes az okozott kár 50 %-ának megtérítésére köteles. Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által ekörben kifejtett álláspontjával, annak helyes indokai alapján, mindenben egyetért.

A fentiekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az ítélet tábla a másodfokú perköltséget csupán megállapította, melynél figyelemmel volt a 32/2003 (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltakra, a jogi képviselők által a fellebbezés során kifejtett tevékenységére.

S z e g e d, 2012. szeptember hó 10. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó sk.	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.333/2013/5. szám

A Szegedi Ítélet tábla a dr. Bognár Viktor ügyvéd által felperesnek - a **((ingatlan címe)(ingatlan címe).)** jogtanácsos által képviselt alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2013. február 22. napján kelt 10.P.22.534/2010/80. számú ítélete ellen az alperes részéről 81. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit **részben**, az alábbiak szerint **megváltoztatja**.

Az alperes által a felperes részére fizetendő marasztalás összegét leszállítja 500 000 (ötszázezer) Ft-ra és ennek **(lopás dátuma)**. napjától a kifizetés napjáig járó, minden naptári félév teljes időtartamára az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatára.

Az alperes elsőfokú perköltség fizetésére marasztalását mellőzi és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25 000 (huszonötezer) Ft elsőfokú perköltséget.

A felperes által fizetendő elsőfokú és megelőző másodfokú eljárás során feljegyzett eljárási illeték összegét 138 000 (egyszázharmincnyolcezer) Ft-ra felemeli, míg az állam terhén maradó elsőfokú és megelőző másodfokú eljárási illeték összegét 78 000 (hetvennyolcezer) Ft-ban állapítja meg.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 5000 (ötezer) Ft másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 44 200 (negyvennégyezer-kettőszáz) Ft másodfokú eljárási illetékből a felperes 15 600 (tizenötezer-hatszáz) Ft-ot köteles megfizetni az állami adóhatóság külön felhívására a Magyar Államnak, a fennmaradó 28 600 (huszonnyolcezer-hatszáz) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes őstermelőként dolgozik. Az **(település 1. neve)**, **(ingatlan címe)** szám alatti tanyájáról **(lopás dátuma)**. napjára virradó éjszaka ismeretlen elkövetők elloptak 1 db másfél éves, 5,5 q-ás fekete-tarka bikát, 1 db 5-6 éves vemhes szamarat, 1 db másfél éves kanca csikó szamarat, 3 db vemhes kecskét, 20 db vemhes anyajuhot és 2 db gödölyét. A felperes évi 600 000 Ft állami támogatásban részesült a legelői után azzal a feltétellel, hogy

- 2 -

jószágállománnyal rendelkezik. A támogatás igénybevétele érdekében az elloptott állatok egy részét pótolta, a 2010. szeptember 5. napján kelt adásvételi szerződéssel 20 db tokjuhot vásárolt **(eladó neve)-től**.

A felperes **(lopás dátuma)**-én reggel - észlelve a lopást - azonnal értesítette a **(település 2. neve)-i** Rendőrőrsöt, ahol tanúként kihallgatták. Az elloptott állatok együttes értékét ekkor 700 000 Ft-ban határozta meg. Az alperes alkalmazottai az általuk végzett helyszíni

szemle alapján a nyomozati iratokban rögzítették, hogy „értékelhető nyom nem látható, a tanúkutatás, adatgyűjtés eredményre nem vezetett”. Ezzel szemben a felperes megnevezte az általa feltételezett elkövető személyét, utalva arra, hogy évekkel korábban is hasonló bűncselekmény áldozatává vált, amely felderítésre került.

A felperes kifogására figyelemmel az ügy a **(település 3. neve)-i** Rendőrkapitánysághoz került áttételre, itt a nyomozást felfüggesztették, amely határozattal szemben a felperes a **(település 3. neve)-i** Városi Ügyészséghez panasszal fordult. Az ügyészség a 2009. november 23. napján kelt B.113/2009/1. számú határozatával a panaszt megalapozottnak ítélte és felhívta az alperest a mulasztás pótlására, haladéktalan intézkedésre. Megállapította, hogy a rendőri munka felületes, késedelmes és szakszerűtlen volt. Ekkor azonban nyomrögzítésre már nem volt lehetőség, az állatok felkutatására vezetett intézkedések eredményt nem hoztak, az újabb sikertelen nyomozati cselekmények után a rendőrkapitányság 2010. február 12-én a nyomozást felfüggesztette. A **(település 3. neve)-i** Városi Ügyészség a 2010. március 11. napján kelt B.1133/2009/5. számú határozatával a nyomozóhatóság eljárást felfüggesztő határozata elleni felperesi panaszt elutasította.

A felperes 2010. július 30. napján benyújtott panasza alapján eljáró Országos Rendőr-főkapitányság a panaszt megalapozottnak találta, rámutatva, hogy a **(település 2. neve)-i** Rendőrség eljárása során több szakmai mulasztás történt, amely az időmúlás folytán már nem orvosolható.

A felperes többször módosított keresetében 1 500 000 Ft tőke és ennek 2009. október 23. napjától járó késedelmi kamata, valamint perköltsége megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Ptk. 349. §-ában foglaltakra utalással. Állította, hogy az alperes mulasztása és szakszerűtlen intézkedései folytán nem került sor az elkövető kilétének felderítésére, ezért az alperes köteles az ezzel okozati összefüggésben keletkezett kára megtérítésére.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, állította, hogy a szakmai szabályok betartásával folytatta le eljárását, a felperes kára nem az alperesi esetleges mulasztással, hanem az állatok eltulajdonításával okozati összefüggésben merült fel.

A Kecskeméti Törvényszék a 10.P.22.534/2010/45. számú közbenső ítéletével megállapította az alperes felperessel szembeni kártérítési felelősségét a felperes állatainak ismeretlen személyek általi eltulajdonításából eredő kára 50 %-a erejéig. A Szegedi Ítéltábla a 2012. szeptember 10. napján kelt Pf.III.20.274/2012/3. számú közbenső ítéletével a törvényszék fenti határozatát helybenhagyta, az alperes felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria a Pfv.III.22.144/2012/5.számú közbenső ítéletével a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartotta.

A törvényszék ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 694 500 Ft-ot és ebből 438 500 Ft után annak 2009. október 21. napjától, míg

256 000 Ft után annak 2011. május 1. napjától járó törvényes kamatait, továbbá 36 432 Ft perköltséget. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak 100 400 Ft eljárási illetéket azzal, hogy a további 85 600 Ft eljárási illetéket az állam viseli.

Eljárása során az alperest terhelő kártérítés összegének megállapítása érdekében szakértői bizonyítást fogatosított és tanúmeghallgatást rendelt el. Az általa aggálytalannak ítélt, több ízben kiegészített szakértői véleményt elfogadva az 1 db 1,5 éves holstein fríz bika értékét 203 000 Ft-ban, a vemhes számár értékét 108 000 Ft-ban, míg a 1,5 éves számárét 65 000 Ft-ban, az anyajuhok értékét darabonként 20 000 Ft-ban, összesen 400 000 Ft-ban, a cigája kos értékét 40 000 Ft-ban, a vemhes kecskékét darabonként 15 000 Ft-ban, összesen 45 000 Ft-ban, míg a gödölyékét 16 000 Ft-ban, mindösszesen 877 000 Ft-ban határozta meg. Megalapozottnak ítélte a felperes igényét az eltulajdonított állatok szaporulata értékének megtérítését illetően is, e tekintetben a szakértői vélemény alapján a 2 db számárcsikó értékét 100 000 Ft-ban, a 16 db gidáét 148 000 Ft-ban fogadta el. Ehhez hozzászámította az anyajuhok pótlásával kapcsolatban felmerült 480 000 Ft-ot, a vásárlás költségeként 20 000 Ft-ot és a juhok elmaradt szaporulatának (10 bárány) értékeként 150 000 Ft-ot.

Megalapozatlannak ítélte az alperes kifogását, nevezetesen, hogy a költségek és kockázati tényezők levonása szükséges a tiszta haszon megállapításához, illetve a vemhes állatok értékének elfogadása esetén a szaporulat már nem vehető figyelembe. Ennek kapcsán utalt arra, hogy a költségek akkor is fennállnának, ha az állatokat nem tulajdonították volna el, egyebekben pedig a kár összegének meghatározása során a cél az, hogy a kárt szenvedett személy a károsodást megelőző helyzetbe kerüljön, így a szakértő által kimunkált összegből további levonást nem ítélt elfogadhatónak. A késedelmi kamat időpontját az elloptott állatok értéke után az eltulajdonítás időpontjától, míg az elmaradt szaporulat értéke vonatkozásában a kár bekövetkeztéhez képest 2011. május 1. napjától kezdődő középarányos időponttól határozta meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérte annak részbeni megváltoztatását, a terhére megállapított marasztalási összeg 142 000 Ft-ra történő leszállítását. Fellebbezési érvelése szerint az elsőfokú bíróság nem folytatott le bizonyítási eljárást arra, hogy a felperes által állított állatállomány létezett-e, az az ő tulajdonát képezte-e. A felperes e tekintetben önmagának ellentmondó tényelődásokat tett, több ízben módosította az állatok számára, vemhességére vonatkozó nyilatkozatait, így utóbb több juhot jelölt meg és csak a per későbbi szakaszában állította, hogy az állatállományából egy cigája fajú kos, illetve egy újszülött bárányt is eltulajdonítottak. Kifogásolta, hogy indítványa ellenére az elsőfokú bíróság nem kötelezte a felperest a tulajdonjoga okirattal való igazolására és az állatállományára vonatkozó - jogszabály által előírt - nyilvántartás csatolására, és kizárólag a felperes állításaira és az egyébként hiányos tanúvallomásokra alapította tényállását. Kiemelte, **(tanú 1. neve)** tanúvallomása csak a kecskék meglétének igazolására volt alkalmas, de azok vemhességének alátámasztására nem, **(eladó neve)** nem tudott az állatállományhoz tartozó állatok számáról nyilatkozni, míg **(tanú 2. neve)** tanúvallomásából az volt megállapítható, hogy a felperesnek sok birkája, 2-3 kecskéje, 2 db számara és 1 bikája volt, a számarak egyike pedig vemhes volt. Hangsúlyozta, a tanúvallomások nem igazolták a 3 kecske vemhességét, az 1 cigája fajú kos létezését és a 20 birka vemhességét sem. Utalt arra, hogy statisztikailag a kár megtérülési aránya 2009. évben a sértettek tekintetében 6,46 % volt, amely befolyásolja a felperes javára megítélhető kár összegét is. Lényegesnek ítélte,

hogyan a felperes az állatok pótlásának költségeit előbb 480 000 Ft-ra, utóbb 500 000 Ft-ra tette, azaz a későbbiekben a szakértő által figyelembe vett vásárlási költséget is érvényesíteni kívánta. Érvéle szerint nem vehető figyelembe kárként a 20 db juh szaporulata, tekintve, hogy a szakértői vélemény alapján valószínűsíthető, hogy a felperes által az ellopott állatok pótlására vásárolt juhek vemhesek voltak, így szaporulatuk lett, emiatt a kárértékhez a juhek szaporulatával összefüggésben hozzászámított 150 000 Ft megítélése a káron szerzés tilalmába ütközik. Álláspontja szerint a pótlásra került juhek kapcsán késedelmi kamat nem számítható fel, míg az egyéb károk után is csak legfeljebb a nyomozás megszüntetésétől, 2013. február 12. napjától számítható késedelmi kamat, miután az alperesi közrehatás a kár bekövetkeztében abban áll, hogy az elkövető kiléte a nyomozás során nem volt megállapítható. Hangsúlyozta, az elsőfokú eljárás során is kifogásolta, hogy az elmaradt haszon meghatározása során nem került értékelésre az elhullás, etetés, őrzés, oltás költsége, holott ezek akkor is felmerültek volna, ha az állatokat nem tulajdonítják el.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés **kisebb részben alapos.**

Az elsőfokú bíróság jogerős közbenső ítélete megállapította az alperes kártérítési felelősségét a felperes állatállománya eltulajdonításából eredő kára 50 %-a erejéig, így az eljárás későbbi szakaszában a kár mértékének meghatározása képezte a vizsgálat tárgyát, azaz, hogy mi tartozott az eltulajdonított állatállományhoz, azok milyen értéket képviseltek, illetve megalapozottan tarthat-e igényt a felperes az elmaradt szaporulat értékének megtérítésére.

A felelősség módját és a kártérítés mértékét illetően a Ptk. 355. §-a ad eligazítást, eszerint a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni ((1) bekezdés). Kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást, vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez, vagy kiküszöböléséhez szükséges ((4) bekezdés). Helytállóan hivatkozott az alperes fellebbezésében arra, hogy a kár mértékének bizonyítása a Pp. 164. §-ában foglaltak alapján a felperest terhelte, e kötelezettségének azonban csak részben tudott eleget tenni. A Pp. számos bizonyítási eszköz felhasználását teszi lehetővé a polgári perben, így bizonyítási eszköz például a tanúvallomás, a szakértői vélemény, az okirat és az egyéb tárgyi bizonyíték (Pp. 166. § (1) bekezdés). A felperes a perben nem tudott okirati bizonyítékokat szolgáltatni annak alátámasztására, hogy a feljelentésében megjelölt állatállománnyal rendelkezett, annak ellenére, hogy az alperes által a fellebbezésében is hivatkozott a juh- és kecskefajok egyedeinek egységes nyilvántartási és azonosítási rendszeréről szóló 47/2005. (V.23.) FVM rendelet, majd az ennek helyébe lépő 182/2009 (XII.30.) FVM rendelet kötelező előírásokat tartalmaz az állatok nyilvántartására vonatkozóan. E nyilvántartás hiánya azonban önmagában nem eredményezi a felperesi állítások bizonyítatlanságát, ha rendelkezésre áll egyéb, erre alkalmas bizonyítási eszköz. Az elsőfokú bíróság ennek kapcsán tanúbizonyítást

foganatosított, amely alapján igazolható volt, hogy a bűncselekmény elkövetésének időpontjában a felperes állatállományához tartozott 1 db bika, 2 db szamár, 2 db gödölye és 20 db anyajuh. A perben meghallgatott tanúk, így **(tanú 1. neve)**, **(eladó neve)**, **(tanú 2. neve)** elfogulatlansága nem volt megkérdőjelezhető, nyilatkozataik alapján azonban csak a fenti állatállomány meglétére lehetett következtetéseket levonni. A tanúk egyike sem tudott számot adni arról, hogy a felperes egy cigája fajú kossal és egy báránnyal is rendelkezett a fentieken felül. E vonatkozásban kizárólag a felperes előadása állt rendelkezésre, amely egyéb bizonyíték hiányában önmagában nem elfogadható, figyelembe véve azt is, hogy feljelentésében maga a felperes sem említette a cigája kos és a bárány eltulajdonítását, ezért ezeket az ítélet tábla az állatállomány számbavétele során figyelmen kívül hagyta. További vizsgálat tárgyát képezte, hogy a felperes által megjelölt állatok vemhesek voltak-e. **(tanú 2. neve)** tanúvallomása alátámasztotta, hogy a két darab szamár egyike vemhes volt, emellett a perben kirendelt igazságügyi szakértő véleménye szerint a juhek vemhessége is igazolható, az őszi vemhesség - amennyiben az állatok egészségesek - a juhek faji sajátosságának tekinthető (71. sz. kiegészítő szakvélemény). A kecskék vemhességére vonatkozóan azonban bizonyíték nem állt rendelkezésre, ezért a vemhesség ténye kizárólag az egyik szamár és a 20 db anyajuh esetén volt figyelembe vehető. Az állatállomány és a szaporulat értéke szakértői bizonyítás útján volt tisztázható, e tekintetben a kiegészített szakértői vélemény aggálytalan, a Pp. 182. § (3) bekezdésében részletezett követelményeknek megfelel, ezért helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor az állatok értékét a szakértői vélemény alapulvételével határozta meg. Ennek megfelelően az 1 db bika értéke 203 000 Ft-ra, a 2 db szamáré 108 000 Ft, illetve 65 000 Ft-ra, a 3 db kecske értéke 45 000 Ft-ra, míg a 2 db gödölye értéke 16 000 Ft-ra tehető. A fentieken felül a felperes rendelkezett 20 db vemhes birkával is, amelyeket azonban a bűncselekmény elkövetését követően pótolta, így e vonatkozásban kizárólag a pótlásként megvásárolt birkák értéke vehető figyelembe, ami összesen 500 000 Ft-ban határozható meg. A szakértői vélemény alapulvételével a pótlásként megvásárolt birkákat is vemhesnek kellett tekinteni, így valójában a felperes az eltulajdonított állatokat ugyanolyannal pótolta, következésképpen az eltulajdonított birkák szaporulatának értéke már a kárösszeg meghatározása során nem vehető figyelembe, hiszen a pótlásként rendelkezésre álló birkák szaporulata révén ahhoz a felperes már hozzájutott. A birkák pótlása kapcsán felmerült költségek címén a felperes 20 000 Ft-ot jelölt meg az 500 000 Ft-on belül, ami nem tekinthető eltúlzottnak, ezért a kár összege e tekintetben az általa megjelölt mértékben elfogadható. A szakértő a vemhes szamár értékét 108 000 Ft-ban határozta meg, ezen felül a születendő két szamárcsikó értékét 100 000 Ft-ra tette. A már kifejtettek szerint azt az ítélet tábla is elfogadhatónak tekintette, hogy az egyik szamár vemhes volt, ugyanakkor az lett volna a helyes eljárás, ha a szakértő e szamár értékét is akként határozta volna meg, mintha az nem lett volna vemhes, ugyanis ehhez az értékhez lenne hozzászámítható a születendő csikó, avagy csikók értéke. A vemhes szamár kétségtelenül nagyobb értéket képvisel, mint az, amelyik nem vemhes, így az elsőfokú bíróság számítása, nevezetesen, hogy a vemhes szamár értéke mellett a két csikó értékét is figyelembe vette a kár meghatározása során, téves eredményre vezet. Az sem állítható teljes bizonyossággal, hogy a szamár két csikót ellett volna, ez csupán valószínűsíthető, ezért a szamár szaporulatának értéke pontosan nem határozható meg.

A bizonyítottan meglevő és az eltulajdonítás miatt kártérítést megalapozó állatállomány értéke mindösszesen 937 000 Ft (1 bika: 203 000 Ft; 2 db szamár: 65 000 Ft és 108 000 Ft; 3 db kecske: 45 000 Ft; 2 db gödölye: 16 000 Ft; 20 db vemhes birka (pótlás): 500 000 Ft). A vemhes szamár, valamint a szaporulatának értéke a már kifejtettek szerint teljes pontossággal nem határozható meg, ezért az ítéltábla e körülményt is figyelembe véve a fentebb kiszámított kárösszeget kerekítve 1 000 000 Ft-ban határozta meg, így az alperes által a felperes javára fizetendő kártérítés összegét - felelőssége mértékéhez igazodva - 500 000 Ft-ra leszállította.

Téves az alperes álláspontja a késedelmi kamat fizetésének kezdő időpontját illetően. A kártérítés a kár bekövetkeztével válik esedékessé (Ptk. 360. § (1) bekezdés), következésképp a károkozó ettől kezdődően köteles a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamat megfizetésére. Az elsőfokú bíróság jogerős, ezáltal utóbb vitássá nem tehető közbenső ítéletében az alperes kártérítési felelősségét a felperesi állatállomány eltulajdonításával okozati összefüggésben keletkezett károk egy része vonatkozásában állapította meg, ezért az alperes késedelmi kamatot a bűncselekmény elkövetése, azaz a káresemény bekövetkezte időpontjától kezdődően - **(lopás dátuma)**. napjától - köteles viselni.

A felperes követelése pertárgyértékéhez (1 500 000 Ft) képest nagyobb arányban lett pervesztes, az alperes a vele szemben támasztott követeléshez viszonyítva mindössze 500 000 Ft erejéig volt marasztalható. Erre figyelemmel az ítéltábla az alperes elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezését mellőzte, és a felperest kötelezte a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az alperes elsőfokú eljárásban felmerült - a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján megállapított - részperköltsége viselésére.

Az elsőfokú eljárás illetéke 90 000 Ft (1 500 000 Ft pertárgyérték), amelyből pervesztességének aránya szerint a felperes 60 000 Ft, az alperes 30 000 Ft viselésére köteles, míg a megelőző másodfokú eljárás során mindkét peres fél fellebbezése eredménytelen maradt, így külön-külön 48 000 Ft fellebbezési eljárási illeték esik a terhükre. Ennek megfelelően az ítéltábla a felperes által fizetendő elsőfokú és megelőző másodfokú eljárási illeték összegét 138 000 Ft-ra felemelte, és megállapította, hogy az alperes illetékmentessége folytán a pervesztességével arányos elsőfokú és megelőző másodfokú eljárási illeték 78 000 Ft-ot kitevő összegét a Pp. 81. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel - az alperes 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontján alapuló személyes illetékmentessége folytán - az Itv. 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben, a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta.

A fellebbezési eljárás pertárgyértéke 552 500 Ft, s miután az alperes fellebbezése csupán kisebb részben vezetett eredményre, a másodfokú eljárásban számított pervesztességével arányosan köteles a felperes - 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében

foglaltak szerint megállapított - fellebbezési eljárással kapcsolatos költségeinek viselésére a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján.

Pf.II.20.333/2013/5. szám

- 7 -

A feljegyzett fellebbezési eljárási illeték összege 44 200 Ft (ltv. 46. § (1) bekezdés), amelyből a felperes a Pp. 81. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján 15 600 Ft megfizetésére köteles, míg az alperes illetékmentessége folytán feljegyzett és peresztességgel arányos 28 600 Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli (Pp. 81. § (1) bekezdés, ltv. 5. § (1) bekezdés c) pont, 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 14. §).

Szeged, 2013. november 27.

Dr. Szeghő Katalin sk.	Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk.	Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró